

////////////////////////////////////

TOELICHTING
GESELECTEERDE
PERCELEN
NITRAATRESIDU-
BEPALING

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Geselecteerde percelen	3
1.1	Aanleiding voor de nitraatresidu-selectie	3
1.2	Informatie bij de tabel met geselecteerde percelen	3
2	Nitraatmeldpunt	4
3	Teeltmislukking of waterschade op geselecteerde percelen.....	5
4	Aandachtspunten voor controlestalen in opdracht van de Mestbank.....	6
5	Aandachtspunten voor verplichte stalen in eigen opdracht.....	7
6	Het nitraatresidu: resultaat en evaluatie	9
7	Erkende laboratoria	10
8	Contactgegevens Mestbank in uw regio.....	11

1 GESELECTEERDE PERCELEN

1.1 AANLEIDING VOOR DE NITRAATRESIDU-SELECTIE

Het nitraatresidu is een belangrijk instrument in MAP 5 om het risico op nitraatuitspoeling op te volgen. In de periode van 1 oktober tot en met 15 november wordt dan ook van verschillende percelen verspreid over Vlaanderen het nitraatresidu bepaald. Als het nitraatresidu op slechts één perceel van een bedrijf bepaald wordt, dan is dat een **perceelsevaluatie**. Gebeurt dat op meerdere percelen, dan gaat het om een **bedrijfsevaluatie**.

Er zijn verschillende aanleidingen voor een nitraatresidubepaling op een bedrijf. Voor een algemene opvolging van het nitraatresidu in Vlaanderen selecteert de Mestbank percelen waarvan ze het nitraatresidu laat bepalen, in opdracht en op kosten van de Mestbank. Dat zijn de "**Controlestalen in opdracht van de Mestbank**".

Daarnaast moeten sommige landbouwers in eigen opdracht en op eigen kosten het nitraatresidu laten bepalen van een of meerdere percelen die de Mestbank heeft geselecteerd. Dat zijn de "**Verplichte stalen in eigen opdracht**".

Die verplichting kan het gevolg zijn van de status van het bedrijf als 'focusbedrijf met maatregelencategorie 1, 2 of 3', een negatieve perceelsevaluatie van het nitraatresidu in 2016 of een maatregel opgelegd na een bedrijfsdoorlichting. Of u op uw bedrijf om een van die redenen het nitraatresidu moet laten bepalen en of dat dan onder de vorm van een perceelsevaluatie of bedrijfsevaluatie is, werd u in januari 2017 meegedeeld via het Mestbankloket. Ga naar www.mestbankloket.be, meld u daar aan en klik nadien op Status bedrijf > Status.

Ook bepaalde aanvragen kunnen ertoe leiden dat een bedrijf het nitraatresidu moet laten bepalen op eigen kosten. Bij een aanvraag voor een vrijstelling als focusbedrijf of een aanvraag voor verhoogde bemesting, moet er een bedrijfsevaluatie uitgevoerd worden. Bij een derogatieaanvraag moet een perceelsevaluatie uitgevoerd worden.

Meer informatie over het nitraatresidu, de aanleidingen voor een perceels- of bedrijfsevaluatie en de selectiecriteria voor percelen in het geval van een bedrijfsevaluatie, vindt u op de website van de VLM (www.vlm.be > thema's > Mestbank > controle > nitraatresidu).

1.2 INFORMATIE BIJ DE TABEL MET GESELECTEERDE PERCELEN

- Het perceelnummer is het volgnummer dat wordt vermeld in kolom 1 van uw verzamelaanvraag 2017. Daarnaast vindt u de door u aangegeven hoofd- en nateelt (overeenkomstig de toestand van uw verzamelaanvraag half juli 2017) en de aangegeven oppervlakte.
- Het aantal bodemstalen dat op het perceel genomen moet worden, staat vermeld in de kolom 'aantal deelstalen'. Per 2 ha moet een bodemstaal genomen worden van het bodemprofiel van 0 – 90 cm. Bij

percelen groter dan 2 ha, zal de staalnemer het perceel opdelen in gelijke delen, volgens het aantal te nemen bodemstalen.

- Als op het perceel dat aangeduid is voor een verplicht staal de beheerovereenkomst water/waterkwaliteit wordt toegepast (aanvraag = J), moet het nitraatresidu bepaald worden volgens de voorwaarden van uw beheerovereenkomst. U moet slechts 1 nitraatresidubepaling laten uitvoeren op dat perceel om te voldoen aan beide verplichtingen. De kost van de nitraatresidubepaling van het perceel waarop de beheerovereenkomst water/waterkwaliteit wordt toegepast, wordt echter niet vergoed door uw beheerovereenkomst, aangezien het om een verplichte bemonstering gaat.
- Bij elk perceel staat het bodemtype vermeld (Zand = zandgronden/ Niet-Zand = andere bodemtypes dan Zand). Samen met de teelt en de status van uw bedrijf (focusbedrijf of niet-focusbedrijf) bepalen die gegevens de 2 drempelwaarden die van toepassing zijn op uw perceel.

2 MELDINGEN VIA HET NITRAATMELDPUNT

U kunt op het Nitraatmeldpunt terecht voor verschillende meldingen over de geselecteerde percelen en de nitraatresidubepalingen. Het Nitraatmeldpunt vindt u terug op www.vlm.be > Thema's > Mestbank > Uw dossier > [Nitraatmeldpunt](#). Om u aan te melden hebt u uw elektronische identiteitskaart en bijhorende pincode nodig.

Op het Nitraatmeldpunt kunt u 2 types meldingen doen (sommige meldingen zijn verplicht):

1. Voor controlestalen in opdracht van de Mestbank kunt u, tot **uiterlijk 29 september 2017**, aangeven of u **aanwezig** wilt zijn **bij de staalname** en/of u **band- of rijbemesting** hebt toegepast na 1 juli 2017 op uw geselecteerde perceel. De VLM brengt het laboratorium op de hoogte van die melding. In het geval van band- of rijbemesting zal de aangepaste bemonsteringswijze toegepast worden. **Na 29 september** moet u hiervoor rechtstreeks contact opnemen met het laboratorium dat door de Mestbank is aangeduid om de staalname op uw perceel uit te voeren. De contactgegevens van het laboratorium zult u terugvinden op de brief of e-mail met de geplande staalnamedatum die u van hen ontvangt.
2. Voor controlestalen in opdracht van de Mestbank en voor verplichte stalen in eigen opdracht moet u, **uiterlijk op 29 september 2017**, volgende meldingen doen over de geselecteerde percelen:
  - Alle omstandigheden die ervoor kunnen zorgen dat het perceel niet of niet op een veilige manier kan bemonsterd worden, moet u vooraf melden aan de Mestbank (lees ook hoofdstuk 4 en 5). Hieronder vallen bijvoorbeeld volgende situaties:
    - Het perceel kan niet of niet volledig bemonsterd worden omwille van grondwerken, bouwwerken, andere werken of obstakels op het perceel.
    - Het perceel is niet vrij toegankelijk (afsluitingen, militaire domeinen, ...).
    - Er zijn dieren aanwezig op het perceel die een risico kunnen vormen voor de veiligheid van de staalnemer.

- Ook wanneer er teeltschade of oogstmislukking is vastgesteld op een geselecteerd perceel, moet u dit vooraf melden en de bewijsstukken toevoegen (lees ook hoofdstuk 3).

Vanaf 1 oktober kunt u voor beide types stalen een melding doen als u denkt dat de bemonstering niet correct uitgevoerd werd of als u andere onregelmatigheden vaststelt. De VLM zal een onderzoek instellen naar de gemelde onregelmatigheden en brengt u op de hoogte van het resultaat.

3 TEELTSCHADE OF OOGSTMISLUKKING

Als er teeltschade of oogstmislukking is vastgesteld op de geselecteerde percelen, kunt u dat melden aan de Mestbank via het [Nitraatmeldpunt](#). In hoofdstuk 2 vindt u meer informatie over het Nitraatmeldpunt.

Meld de teeltschade of oogstmislukking ten laatste op **29 september 2017** en voeg de bewijsstukken toe. Dat zijn bij voorkeur vaststellingen door de schadecommissie. Een eerste vaststelling van schade is voldoende. Eventueel kunnen ook foto's met daarop de datum van de schade en een duidelijk herkenningspunt aanvaard worden.

Na onderzoek van de bewijsstukken, kan de Mestbank een of meerdere geselecteerde percelen schrappen en vervangpercelen aanduiden. Voor een efficiënte selectie van de vervangpercelen is het noodzakelijk dat u **meteen de schadevaststellingen op alle percelen van uw bedrijf** doorgeeft bij de melding.

De Mestbank zal de nieuwe geselecteerde percelen op het Mestbankloket plaatsen en u daarvan op de hoogte brengen.

- Voor **controlestalen in opdracht van de Mestbank**, zal de Mestbank het laboratorium op de hoogte brengen als er een vervangperceel aangeduid wordt.
- Voor **verplichte stalen in eigen opdracht**, moet u zelf het laboratorium op de hoogte brengen van de nieuwe selectie. Zeker als u het aanvraagformulier met de oorspronkelijke geselecteerde percelen al had doorgestuurd naar het laboratorium van uw keuze is het belangrijk dat u uw laboratorium informeert over de aanduiding van vervangpercelen.

Als u de teeltschade niet of te laat meldt, wordt het aangeduide perceel bemonsterd en is het resultaat van de nitraatresidubepaling onherroepelijk. De Mestbank zal hierover geen bezwaarschriften aanvaarden, zelfs al legt u nog bewijsstukken voor.

4 AANDACHTSPUNTEN VOOR CONTROLESTALEN IN OPDRACHT VAN DE MESTBANK

Melding aan de Mestbank als de bemonstering niet of niet op een veilige manier kan doorgaan

Alle omstandigheden die ervoor kunnen zorgen dat de staalnemer het perceel niet of niet op een veilige manier kan bemonsteren, moet u ten laatste op 29 september melden aan de Mestbank via het Nitraatmeldpunt (zie hoofdstuk 2 voor voorbeelden van concrete situaties).

Als u een perceel gebruikt van iemand anders, is het uw verantwoordelijkheid om de eigenaar op de hoogte te brengen zodat de bemonstering kan doorgaan.

Als de staalnemer ter plaatse vaststelt dat het perceel niet kan bemonsterd worden om redenen die u vooraf kon voorzien en die u niet gemeld hebt, of wanneer hem de toegang tot het perceel wordt geweigerd, wordt dit beschouwd als het **hinderen van de bemonstering en de controle**. Uw bedrijf zal dan aangeduid worden als focusbedrijf met maatregelencategorie 1.

Bemonstering

Een week voor de bemonstering, krijgt u een brief of e-mail van het laboratorium dat de Mestbank heeft aangeduid, met de dag waarop uw perceel wordt bemonsterd.

- *Bijwonen bemonstering*

Als u bij de bemonstering aanwezig wilt zijn, kunt u ten laatste op 29 september, uw gsm-nummer doorgeven op het Nitraatmeldpunt (zie hoofdstuk 2). Een kwartier voor de bemonstering, geeft de staalnemer u een seintje zodat u de bemonstering kunt bijwonen. Na 29 september moet u rechtstreeks met het betrokken laboratorium contact opnemen als u de bemonstering wilt bijwonen.

- *Percelen waarop band- of rijbemesting werd toegepast na 1 juli 2017*

De percelen waarop band- of rijbemesting werd toegepast na 1 juli 2017, worden op een aangepaste manier bemonsterd. Als u zulke percelen hebt, meld dat ten laatste op 29 september via het Nitraatmeldpunt.

- *Onregelmatigheden tijdens de bemonstering*

Vanaf 1 oktober kunt u op het Nitraatmeldpunt terecht als u onregelmatigheden vaststelt tijdens de bemonstering. Om snel en accuraat te kunnen optreden, is het belangrijk dat onregelmatigheden, knelpunten of problemen die betrekking hebben op de bemonstering snel bij de VLM bekend zijn.

Tegenstaal

U kunt steeds op eigen kosten een tegenstaal laten nemen door een erkend laboratorium naar keuze. De periode waarbinnen geldige tegenstalen kunnen genomen worden, loopt eveneens van 1 oktober tot en met 15 november.

U kiest er het best voor om het resultaat van het tegenstaal rechtstreeks door het laboratorium aan de Mestbank te laten bezorgen. Wilt u het resultaat van het tegenstaal toch zelf aan de Mestbank bezorgen? Zorg er dan voor dat het analyseverslag ten laatste op 1 december bij de Mestbank is ingediend.

Bij de perceelsevaluatie houdt de Mestbank alleen rekening met het laagste analyseresultaat van alle geldige bemonsteringen.

5 AANDACHTSPUNTEN VOOR VERPLICHTE STALEN IN EIGEN OPDRACHT

Melding aan de Mestbank als de bemonstering niet of niet op een veilige manier kan doorgaan

Alle omstandigheden die ervoor kunnen zorgen dat een geselecteerd perceel niet of niet op een veilige manier kan bemonsterd worden, moet u ten laatste op 29 september melden aan de Mestbank via het Nitraatmeldpunt (zie hoofdstuk 2 voor voorbeelden van concrete situaties). Eventueel kan de Mestbank dan vervangpercelen aanduiden.

Als u een perceel gebruikt van iemand anders, is het uw verantwoordelijkheid om de eigenaar op de hoogte te brengen zodat de bemonstering kan doorgaan.

Als de staalnemer ter plaatse vaststelt dat een perceel niet kan bemonsterd worden om redenen die u vooraf kon voorzien en die u niet gemeld hebt, dan bent u verantwoordelijk voor het feit dat er geen nitraatresidubepaling op het perceel kan gebeuren.

Vraag uw nitraatresidubepaling tijdig aan!

Met het aanvraagformulier, dat u op het Mestbankkloket vindt, kunt u bij het erkend laboratorium van uw keuze de nitraatresidubepalingen voor uw bedrijf aanvragen. Een overzicht van de erkende laboratoria, met hun contactgegevens, vindt u achteraan in deze toelichting.

Dien uw aanvraagformulier tijdig in bij uw laboratorium (zo snel mogelijk en zeker voor 15 oktober). Anders loopt u het risico dat de staalnamecapaciteit van het laboratorium volgeboekt is en dat zij uw aanvraag zullen weigeren.

Doe uw aanvraag ook rechtstreeks bij het erkende laboratorium en niet via een staalnemer. Enkel het laboratorium kan beslissen of het uw aanvraag zal aanvaarden en de nitraatresidubepalingen zal uitvoeren.

U bent er zelf verantwoordelijk voor dat uw perceel of percelen bemonsterd worden. Volg uw aanvraag bij uw laboratorium dan ook goed op. Het louter overmaken van het aanvraagformulier aan het laboratorium is niet voldoende om aan uw verplichting te voldoen. Uw aanvraag is pas in orde zodra het laboratorium bevestigt dat het de opdracht aanvaardt. Als u geen reactie ontvangt op uw aanvraag, neem dan zelf contact op met het laboratorium en vraag een schriftelijke bevestiging dat ze de opdracht aanvaarden en de bemonstering(en) uiterlijk op 15 november uitvoeren.

De nitraatresidubepaling is verplicht.

Als de Mestbank van uw geselecteerde percelen geen analyseresultaat ontvangt, zal ze maatregelen opleggen. Uw bedrijf zal dan een focusbedrijf met maatregelen worden, of als dit al het geval was zal de maatregelencategorie verhoogd worden. Bovendien zult u per ontbrekend deelstaal een administratieve geldboete krijgen van 150 euro. Als u de afgelopen vijf jaar ook al zo'n boete opgelegd kreeg, wordt de boete verdubbeld tot 300 euro per ontbrekend deelstaal. Daarnaast kan de Mestbank ook nog sancties opleggen in het kader van de derogatieregeling.

Meerdere bemonsteringen mogelijk

Het staat u vrij om het nitraatresidu op uw perceel meerdere malen te laten bepalen. Houd er echter rekening mee dat alleen nitraatresidubepalingen uitgevoerd in de periode van 1 oktober tot en met 15 november geldig zijn. Bij een perceelsevaluatie wordt alleen het laagste resultaat van alle geldige bemonsteringen in rekening gebracht. Bij een bedrijfsevaluatie worden alle analyseresultaten van alle geldige bemonsteringen van een perceel in rekening gebracht (dus niet alleen het laagste resultaat per perceel).

Percelen waarop band- of rijbemesting werd toegepast na 1 juli 2017?

De percelen waarop band- of rijbemesting werd toegepast na 1 juli 2017, worden op een aangepaste manier bemonsterd om het nitraatresidu correct te kunnen bepalen. Als u op uw geselecteerde percelen band- of rijbemesting hebt toegepast na 1 juli, meld dat aan uw laboratorium en kruis dat ook aan op het aanvraagformulier.

Onregelmatigheden tijdens de bemonstering?

Als u onregelmatigheden vaststelt tijdens de bemonstering, meld die via het Nitraatmeldpunt. In hoofdstuk 2 vindt u meer informatie over het Nitraatmeldpunt.

Om snel en accuraat te kunnen optreden, is het belangrijk dat onregelmatigheden, knelpunten of problemen die betrekking hebben op de bemonstering snel bij de Mestbank bekend zijn.

6 HET NITRAATRESIDU: RESULTAAT EN EVALUATIE

U ontvangt een analyseverslag van het laboratorium met het resultaat van de bemonsteringen.

De analyseresultaten worden door het laboratorium ook bezorgd aan de Mestbank. Zodra het laboratorium de analyseresultaten bezorgd heeft aan de Mestbank, kunt u die analyseresultaten en de voorlopige evaluatie raadplegen op het Mestbankloket (Ga naar www.mestbankloket.be, meld u daar aan en klik nadien op: staalnames > bodem). Die voorlopige evaluatie houdt alleen rekening met de op dat ogenblik bekende analyseresultaten. Houd er ook rekening mee dat bij een bedrijfsevaluatie een evaluatie pas mogelijk is als voor elk van de geselecteerde percelen een nitraatresidu-analyse beschikbaar is.

Bij een perceelsevaluatie wordt alleen rekening gehouden met het laagste analyseresultaat van alle geldige bemonsteringen. Bij een bedrijfsevaluatie worden alle analyseresultaten van alle geldige bemonstering van een perceel in rekening gebracht, dus niet alleen het laagste resultaat per perceel. Meer informatie over de perceels- en bedrijfsevaluatie van het nitraatresidu vindt u op de website van de VLM (www.vlm.be > thema's > Mestbank > controle > [nitraatresidu](#)).

Voordat het bemestingsseizoen 2018 begint, vindt u op het Mestbankloket de resultaten terug van de definitieve evaluatie van uw analyseresultaten. Die resultaten kunnen als gevolg hebben dat de status van uw bedrijf voor 2018 wijzigt of dat er in het najaar van 2018 opnieuw een of meerdere nitraatresidubepalingen moeten uitgevoerd worden. U bent ertoe gehouden om voor de aanvang van het bemestingsseizoen kennis te nemen van de status van uw bedrijf en de eventuele maatregelen via het Mestbankloket (Ga daarvoor naar www.mestbankloket.be, meld u daar aan en klik nadien op Status bedrijf > Status).

7 ERKENDE LABORATORIA

Contactgegevens van de erkende en deelnemende laboratoria voor de nitraatresidubepalingen in 2017:

Laboratorium	Telefoon	Fax	E-mail	Voornamelijk actief in regio
Bodemkundige Dienst van België - W. de Croylaan 48, 3001 Heverlee - Leliestraat 63, 8800 Roeselare	016 31 09 22 051 20 54 00	016 22 42 06 051 20 54 20	jbries@bdb.be rdelavie@bdb.be	heel Vlaanderen
Eurofins Agro Venecoweg 5, 9810 Nazareth	050 83 37 31	050 83 37 32	jeroen.neuckermans@eurofins-agro.com	heel Vlaanderen
INAGRO vzw Ieperseweg 87, 8800 Rumbeke	051 27 33 30	051 27 33 39	info.labo@inagro.be	West-Vlaanderen (en directe omgeving)
Labo L. Iliano bvba Schouterpark 15, 9070 Destelbergen	09 228 12 99	09 228 14 88	info@laboiliano.be	Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen
Proefstation voor de Groenteteelt Duffelsesteenweg 101, 2860 Sint-Katelijne-Waver	015 30 00 60	015 30 00 61	joris.de.nies@proefstation.be	
Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen Karreweg 6, 9770 Kruishoutem	09 381 86 86	09 381 86 99	jana@pcgroenteteelt.be	

8 CONTACTGEGEVENS MESTBANK IN UW REGIO

Mestbank regio West

Oost- en West-Vlaanderen	Velodroomstraat 28, 8200 BRUGGE	T 050 45 82 02	nitraat.west@vlm.be
--------------------------	------------------------------------	----------------	--

Mestbank regio Oost

Vlaams-Brabant en Limburg	Koningin Astridlaan 50, 3500 HASSELT	T 011 29 87 63	nitraat.oost@vlm.be
---------------------------	---	----------------	--

Antwerpen	Cardijnlaan 1, 2200 HERENTALS	T 014 25 83 81	nitraat.oost@vlm.be
-----------	----------------------------------	----------------	--

